

۲۰۱۷/۰۸/۲۴

انجنیر سلطان جان کلیوال

د افغانستان په هکله د امریکا نوی ستراتیژی

کی نوی هیلی:

په افغانستان کی د عثمانه بن لادن په مشری د القاعدی د ترهگری شبکی د موجودیت له کیله، او د همدی ډلی له خوا په نیویارک کی د تر ټولو ستری تروریستی حملی نه وروسته چی تر دری زره زیات بی گناه کسان پکی و وژل شول، د ملگرو ملتو د امنیت د شورا سره په مشوره کی د امریکا د متحده ایالاتو د دولت له خوا د سختو نظامی عملیاتو په نتیجه کی د طالبانو دولت را نسکور شو. په ډیری عجلی سره د جرمنی د هیواد، د بڼ په ښار کی په داسی حال کی د حامد کرزی په مشری یو داسی گډوله حکومت را منځ ته شو چی په سر کی بی په افغانی ټولنه کی ټول جنگی جنایت کاران، غله، ډاره ماران او زورواکان واقع شول. د ۲۰۰۱ کال نه بیا تر ننه پوری، څوک ونه پوهیدل چی امریکا ولی او د کومو هدفونو د پاره افغانستان تر خپلی قبضی لاندی راوست؟ ایا دا قبضه په رښتیا هم یواځی د تروریزم سره د مبارزی او مقابلی د پاره ده او که ترشا بی نور څه پراته دی؟ که د افغانستان اشغال د تروریزم سره د جگری او مقابلی د پاره تر سره شوی و، نو بیا د پاکستان د هیواد سره چی په سیمه کی د همدی تروریستانو ستر حامی، ساتونکی او ملاتړی هیواد و او دی، دا د ملیاردونو ډالرو مرستی د څه د پاره وشوی او کیږی؟ که د امریکا د دولت هدف په رښتیا سره هم د تروریستانو ماتول او له منځه وړل و، نو کله چی د دوی یو شمیر عسکر د افغانستان نه راوتل خپله ټوله سلاح او جنگی تجهیزات بی ولی هماغه دولت (پاکستان) ته ورکړل چی دالقادی د تروریستی شبکی مشر عثمانه بن لادن بی د کلونو کلونو د پاره د خپل هیواد د پایتخت په پنځه یا لس کیلو متری کی ساتلی و؟ د طالبانو مشر ملا عمر هم هلته د (ای،اس،ای) په لمنه کی ژوند کاوه، ملا منصور په همدی هیواد کی و وژل شو، د کویتی او پښور شور اگانی اوس هم د دوی د سر پرستی لاندی د افغان دولت د بی ثباتی او د امریکا د عسکرو د وژلو پلانونه جوړوی او لاهم ورسره د میلیونونو ډالرو مرستی جریان لری.

له بده مرغه په تیرو شپاړسو کلونو کی نه افغان سیاستوال او نه په امریکا کی ازاد خیاله سیاستوال د امریکا د دولت په دی مرموز او مبهم سیاست و پوهیدل چی دلته څه لوبه روانه ده؟

د افغانستان د کشمکش نه را وروسته د عراق، لیبیا، مصر او په وروستیو کی د سوریی په هیوادونو کی بدلونونو ته لاره پرانستل، د القاعدی او طالبانو تر څنګ د څوچنده وحشی،ظالمی او سخت زری تروریستی ډلی آسیس (داعش)

رامنځه كيدل او په دومره سرعت سره د دومره خرابيو د پاره د قدرت ميندل، څه ډول يوه ډرامه كيدلې شي؟ دا ډول ډيرى پوښتنې شته چې لا هم د سم ځواب ميندل ورته ډير گران بريښي، خو د امريكا د جمهور رئيس دونالد ټرمپ د اگست د مياشتې د يو ويشتم ماښام وينا چې د افغانستان او جنوبي اسيا په هكله يې خپله ستراتيژي څرگنده كړه، تر يوه حده پورې دا وينا چې، د ځينو شنونكو او تحليل گرانو دا نظر چې امريكا، افغانستان اشغال كړيدى سم نه دى. ټرامپ په ښكاره الفاظو كې و ويل چې زموږ مبارزه په سيمه كې د تروريزم د وركولو پورې مربوطه ده، او په دې برخه كې يې د ناتو د نظامي تړون په ټول غړو هم غږ وكړ چې په افغانستان كې د ثبات را وستلو په لار كې د هر مؤثر عمل په سرته رسولو سره ونډه واخلي.

ټرمپ په څر گنده توگه و ويل چې هند د يوې ستري دموكراسي لرونكې هيواد دى او د افغانستان په رغونه كې يې ستره برخه اخستې ده. هغه هيله وكړه چې هند د افغانستان په آبادۍ كې نورو مرستو ته هم ادامه وركړي. د دې خبرې مطلب دا هم كيدلى شي چې د امريكا هيواد د هندوستان هيواد نه وړ نژدې كيدل غواړي او تمه لري چې په سيمه كې د تروريزم سره په مبارزه او د ثبات په را وستلو كې د امريكا سره او مرستو ته نوره هم پراختيا وركړي او د افغانستان په رغونه كې دوامداره ونډه واخلي.

جمهور رئيس ټرمپ د افغانستان او د اسيا د جنوب د پاره د خپل دولت د ستراتيژي په اعلانولو كې د پاكستان دولت ته په شديدو الفاظو كې دا خطار په بڼه و ويل چې « مونږ نور نه شو كولى چې د طالبانو په څير ترهگرو ډلو ته په پاكستان كې د پناه وركونې مسله چې هم د منطقي او هم د نوري نړۍ د پاره لوى تهديد دى له پامه و غورزوو». هغه د ډولر نورو څرگندونو نه وروسته و ويل چې « كه پاكستان له مونږ سره همكاري وكړي نو ډيره گټه به وكړي، خو كه له جنايتكارانو او تروريستانو نه ملاتړ ته ادامه وركړي نو ډير تاوان به وكړي» د ټرمپ د دې خبرو مفهوم بيخي څرگند دى او هغه داچې، د امريكا دولت نور پاكستان ته د پخوا په څير د ستراتيژيک ملگري په حيثيت نه دى قايل او په دې قانع شوى چې تر اوسه د افغانستان په دې اوږدې جگړه كې چې امريكا ورسره مخامخ شوېده، هرڅومره خسارات او د سر زيانونه چې امريكا ته رسيدلى دى دا ټول له ترهگرو ډلو سره د پاكستان د مرستو له امله را منځ ته شوي او پاكستان د دې جگړې د پيل له لومړي وړخې راهيسې تر ننه پورې نه يواځې د افغانستان بلكې امريكا، ناتو او د ټولې نړۍ په وړاندې د دوه مخي ناوړه سياست چلولي او په خاصه توگه يې د امريكا د زمامدارانو په سترگو كې خاورې ورسندلې دى. په دا تيره يوه نيمه لسيزه كې افغان دولت، سياستوالو او ولسونو په شريكه ډيرې نارې سوري و وهلى چې د تروريزم ټولې ځالې په پاكستان كې دى، خو په ټوله نړۍ كې داسې غوږ پيدا نه شو چې دا نارې سوري واورى.

په دې برخه كې د افغان دولت (خصوصاً د ډاكټر محمد اشرف غني له واک ته رسيدو را وروسته)، خپله د ډاكټر غني، د افغان سياست والو، ژورنالستانو، تحليل گرانو، ليكوالانو، شاعرانو، هنرمندانو او د جمعي ميديا د چلونكو ونډه (هم په هيواد كې دننه او هم له هيواد څخه بهر) او د ټولو هلي ځلې ډيرې د ستاينې وړ دى او د دې ټولو قشرونو د وطندوستي ډيره ښه نمونه بلله كېږي. د همدوى هلي ځلې وى چې د پاكستان اصلي څيره يې د امريكا يې سياستوالو سره يوځاى د امريكا واکدارانو او د سپينې ماڼۍ چارواكو ته ورسوله او بلاخره د امريكا دولت چې په ټوله نړۍ كې د ټولنيز عدالت حامى ځانته وايي د پاكستان نظاميانو ته د دې گوت څښتنه وكړه چې د تروريزم او دترهگرو له

ملائر څخه چې په عمده توګه افغانستان او بیا نوری نری ته تر ټولو لوی خطر دی، لاس واخلی او که نه نو ټول مسولیت به د دوی په غاړه وی او قیمت به یی اداکړی.

همدارنګه دی نوی ستراتیژی هم افغان دولت او هم طالبانو ته خبر ورکړ چې : که هر څومره ژر طالبان د جنگ نه لاس واخلی او د افغان دولت سره د خبرو له لاری خپلی ستونزی حل کاندی په هماغه اندازه به د امریکا نظامی حضور ته په افغانستان کی د پاتی کیدو اړتیا له منځه یوسی. خو که دا کار ونه شی نو جمهوررئیس ټرمپ په څرګنده توګه و ویل چې «زمونږ سرتیری به د بریالیتوب د پاره و جنگیری. او مونږ به تر بری پوری جنگ ته ادامه ورکړو» هغه د افغان اردو د روزنی او مجهز کیدو ژمنه هم وکړه او په افغان دولت یی هم غږ وکړ چې د بنی اداری د جوړونی له لاری دی په خپل وطن کی د سولی د راوستلو او ثبات د پاره کار وکړی،

که د امریکا د دولت دغه نوی پالیسی په عمل کی پلی شی نو د دی هیله شته چې په لنډ وخت کی به دغی اوږدی غمیزی ته د پای ټکی کیښودل شی. خو زه په دی باور یم چې ترڅو پوری افغان دولت د فساد نه یو خلاص دولت نه شی، تر څو پوری مشهور جنګی جنایت کاران، د اړه ماران، غله او د ملی شتمنیو لوټماران د دولت د لوړو پوستونو نه ونه شړل شی او ترڅو پوری چې د مخدره موادو د وطنی او نړیوالی مافیله لاسونه ددی ناوړه عمل څخه لنډ نه شی او بلاخره ترڅو پوری چې ټول افغان چارواکی په هر موقف کی چې وی د هیواد ټول قوانین او مقررات په ځان تطبیق نه کاندی، تر هغی پوری افغانستان ته نه سوله راتللی شی او نه افغانان د یوه باثباته دولت د جوړیدو توان میندلی شی. په لنډه توګه د امریکاد پالیسی او ستراتیژی تطبیق او عملی کیدل هغه وخت زمونږ د غمیزی د پای ته رسیدو سره مرسته کولای شی چې زمونږ ټول وطنوال په پوره ایماداری ، صداقت، یووالی او ګډی همکاری سره د ټول پینو سره مسؤلانه برخورد وکړی او په ریښتونی سره د مثبت بدلون په لوری شریک ګامونه پورته کړی. او که داسی ونه شی نو د همدی پالیسی له مخی به امریکان تر ډیرو کلونو پوری په افغنستان کی پاتی شی او هره ورځ به د خپلو بی ګناه خلکو د مرګ او ژوبلو ننداره کونکی او ژریدونکی پاتی شو. د داسی خواشونکو ورځو د نه راتلو په هیله.

پای